

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка Факультет педагогічний
Кафедра педагогіки та управління навчальним закладом

СИЛАБУС

до навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІКА»

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 015 Професійна освіта (Охорона праці)
за освітньою програмою Професійна освіта (Охорона праці, технічна творчість)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу	Педагогіка
Мова викладання	українська
Викладачі	Лебідь Інна Юхимівна
Профайл викладачів	pedahohika.kpnu.edu.ua/lebid/
E-mail	lebid.inna@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODL	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1101
Консультації	

2. Анотація до курсу

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка» здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Охорона праці, технічна творчість)» підготовки бакалаврів за спеціальністю 015 Професійна освіта (Охорона праці). Дисципліна відноситься до циклу нормативних дисциплін, компонент дисциплін професійної підготовки.

Навчальна дисципліна «Педагогіка» займає провідне місце у підготовці майбутнього вчителя, формуванні його професійної компетентності. Педагогіка як система наук про виховання та навчання людини, забезпечує фундаментальну підготовку педагогічних працівників у галузі освіти. Загальним завданням педагогіки як науки є виявлення, вивчення й обґрунтування закономірностей виховання та розвитку людської особистості, розробка на цій основі теорії і технологій виховання та навчання як спеціально організованих педагогічних процесів, шляхи удосконалення діяльності педагога (педагогічну діяльність) і різних видів діяльності учнів, а також стратегію і способи їх взаємодії.

Програма навчальної дисципліни містить три змістових модулі.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» є: засвоєння студентами цілісної системи теоретичних знань із педагогіки як науки про виховання та навчання учнів; розвиток умінь поєднувати навчання і виховання учнів у процесі (уроків) занять і позакласної роботи; формування здатності та готовності до їх застосування в професійно-педагогічній діяльності у закладах середньої освіти.

Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладачів і студентів, особистісно орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті, аналітико-синтетичній професійно спрямованій діяльності студента.

4. Формат курсу

Комбіноване навчання (очний курс з елементами дистанційного навчання).

5. Очікувані результати навчання з дисципліни Програмні компетентності навчання:

ЗК 02 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 06 Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.

ЗК 09 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності

СК 06 Здатність до проектування й реалізації стратегії розвитку професійного навчального закладу в умовах конкурентного освітнього середовища.

СК 09 Здатність застосовувати сучасні педагогічні методики й освітні технології для забезпечення якості освітнього процесу з трудового навчання в закладах освіти.

СК 13 Здатність на практиці здійснювати ефективну професійну взаємодію, що сприяє вирішенню широкого спектру задач (психолого-педагогічних, соціальних, у сфері безпеки життєдіяльності та охорони праці).

СК 14 Здатність проектувати цілісний процес навчання, виховання та розвитку учнів.

ПРН 03 Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати творчі проекти.

ПРН 09 Уміння проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності, застосовувати інноваційні технології та передові методи організації творчої діяльності.

ПРН 13 Володіння методологічними основами проведення навчань з питань охорони праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

– типи взаємин учасників педагогічної взаємодії, структуру педагогічного процесу, його суперечності та рушійні сили, принципи та закономірності;

– чітко уявляти характер і зміст роботи вчителя щодо організації, планування і матеріального забезпечення учнів у закладах загальної середньої освіти (на уроках, позакласних заняттях);

вікові психофізіологічні особливості учнів;

– дидактичні принципи трудового навчання;

– методи навчання і форми проведення уроків;

– форми перевірки знань, умінь і навичок учнів;

– позакласне та позашкільне виховання; педагогічне керівництво вихованням дітей в сім'ї; виховні функції вчителя у закладах середньої освіти; зміст основних понять технології виховної роботи; сутність технологічного підходу до виховання, його сумісність з гуманістичною педагогікою;

– норми і прийоми спілкування з дітьми; закономірності спілкування й способи управління індивідом і групою; способи аналізу власної діяльності й діяльності дитини.

вміти:

- впливати на розвиток особистості учня;
- готуватися до теоретичних і практичних занять;
- правильно будувати і проводити заняття;
- організовувати і проводити позакласну роботу учнів, гурткові та факультативні заняття;
- здійснювати індивідуальний та диференційований підхід у процесі навчання;
- досягати триєдиної мети уроку: навчальної, виховної, розвивальної;
- формувати активну життєву позицію учнів;
- удосконалювати свою педагогічну і професійну майстерність;
- здійснювати профорієнтаційну роботу у процесі навчання та позашкільних заходах.

6. Обсяг і ознаки курсу

менування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	на форма навчання
Рік навчання	2	
Семестр вивчення	4	
Кількість кредитів ЄКТС	6	
Загальний обсяг годин	180	
Кількість годин навчальних занять	72	
Лекційні заняття	32	
Практичні заняття	40	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	108	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

7. Пререквізити курсу

Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення 20 тем, з яких 16 висвітлюються в процесі лекційних занять і 20 тем на практичних заняттях. Організація навчання передбачає цілеспрямовану самостійну роботу студентів, виконання практичних завдань аналітичного, узагальнюючого характеру.

8. Політики курсу**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****Змістовий модуль 1. Вступ до педагогічної професії.****Тема 1. Загальна характеристика педагогічної професії.**

Суть та особливості професійної діяльності вчителя. Функції педагога. Структура педагогічної діяльності. Педагогічна компетентність, педагогічні здібності. Державні стандарти освіти.

Тема 2. Підготовка і професійне становлення педагога.

Поняття про самовиховання та саморозвиток. Мета, завдання і зміст професійного самовиховання майбутнього вчителя.

Тема 3. Культура педагогічного спілкування.

Професійно-педагогічне спілкування. Функції педагогічного спілкування. Етапи педагогічного спілкування. Бар'єри педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування.

Тема 4. Педагогічна ситуація, педагогічна задача.

Суть поняття «педагогічна ситуація». Суть поняття «педагогічна задача». Етапи перетворення педагогічної ситуації в педагогічну задачу. Ефективність розв'язання педагогічної ситуації.

Тема 5. Педагогічний конфлікт.

Суть поняття «педагогічний конфлікт». Причини виникнення конфліктів. Позитивні функції конфліктів. Негативні функції конфліктів. Основні стратегії педагогічної взаємодії у конфлікті.

Змістовий модуль 2. Основи педагогіки.

Тема 6. Предмет педагогіки та її основні категорії.

Яке походження слова «педагогіка». У яких розуміннях вживається поняття «педагогіка» сьогодні? Педагогіка як наука і мистецтво. Об'єкт і предмет педагогічного дослідження. Основні педагогічні категорії. Джерела педагогіки. Система педагогічних наук. Суть і етапи педагогічного дослідження. Характеристика методів педагогічного дослідження.

Тема 7. Особистість школяра та його розвиток.

Суть понять «особистість», «індивідуальність». Основні теорії розвитку особистості. Основні фактори розвитку особистості: а) роль спадковості у розвитку особистості; б) середовище як фактор розвитку і соціалізації особистості; в) умови ефективності виховання як фактора розвитку особистості; г) значення активності особистості у її розвитку і саморозвитку. Вікові етапи в розвитку особистості.

Тема 8. Педагогічний процес.

Цілісність і діалектика педагогічного процесу. Учасник педагогічного процесу, типи і характер взаємодії між ними. Структурування педагогічного процесу. Рушійні сили педагогічного процесу. Ієрархія цілей педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу.

Змістовий модуль 3. Теорія освіти і навчання.

Тема 9. Процес навчання.

Поняття про процес навчання. Рушійні сили процесу навчання. Основні фактори та функції навчання. Етапи процесу навчання.

Тема 10. Принципи навчання.

Структурні компоненти навчального процесу. Основні елементи управлінської діяльності вчителя. Основні ланки процесу засвоєння знань. Провідні мотиви учіння. Принципи навчання. Види навчання.

Тема 11. Методи навчання.

Поняття про метод навчання як дидактичну категорію, функції і структуру методу, прийом навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Характеристика методів навчання як способів розв'язання цільових завдань уроку. Засоби навчання.

Тема 12. Форми навчання.

Поняття про форми навчання: загальні і спеціальні. Розуміння поняття «урок». Основні вимоги до уроку, їхня сутність. Традиційні типи уроків. Неурочні форми навчання, їх характеристика. Суть основних компонентів технології підготовки вчителя до уроку.

Тема 13. Контроль у процесі навчання.

Поняття про контроль. Принципи контролю. Функції контролю. Види і форми контролю. Методи контролю. Проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів: 12-бальна, рейтингова система оцінювання.

Змістовий модуль 4. Теорія виховання.

Тема 14. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання.

Суть і особливості процесу виховання. Діагностика вихованості. Принципи виховання.

Тема 15. Національна своєрідність виховання.

Суть змісту виховання та вимоги до його побудови у закладі середньої освіти. Мета, завдання та зміст основних компонентів виховання у національній школі.

Тема 16. Загальні методи виховання.

Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Умови оптимального вибору методів виховання. Характеристика методів виховання.

Тема 17. Виховання особистості в колективі.

Виховання особистості в колективі:

- а) генезис проблеми виховання особистості в колективі;
- б) поняття про колектив, ознаки колективу, його структура, типи, динаміка, стадії

розвитку, принципи організації колективної творчої діяльності школярів (І.П. Іванов).

Тема 18. Функції і основні завдання діяльності класного керівника.

Місце класного керівника в системі виховання. Суть діяльності класного керівника (завдання, функції, права, обов'язки, зміст роботи).

Тема 19. Форми виховної роботи.

Планування виховної роботи класним керівником. Поняття про форми виховання. Загальна характеристика форм виховної роботи.

Тема 20. Родинне виховання особистості.

Місце сім'ї у системі виховання. Основні умови успішного сімейного виховання. Основні напрями виховання дітей у сім'ї. Форми взаємозв'язку школи і сім'ї.

Рекомендовані джерела

1. Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка : загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання : Навчальний посібник. Книга 1. Кам'янець-Подільський : Медобори. 2006. 2012. 202 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
3. Пальчевський С.С. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Каравела, 2007. 576 с.
4. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М. М., 2012. 102 с.
5. Федорчук. Е.І., Федорчук В.В. Загальна педагогіка: лекції : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко, 2007. 284 с.
6. Федорчук. Е.І., Франчук Т.Й., Конькова Т.І., Вонсович В.П., Присакар В.В., Черніков І.М., Сесак І.В. Методичні поради до проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і організації самостійної та індивідуальної роботи студентів при вивченні педагогіки : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. 144 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти. Київ : Академвидав, 2006. 560 с.
8. Педагогіка : конспект лекцій [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http : //www.readbookz.com/books/172.html](http://www.readbookz.com/books/172.html)., вільний.
9. Педагогіка : лекції [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http : //www.tnpu.edu.ua/kurs/4/Lekcii.html](http://www.tnpu.edu.ua/kurs/4/Lekcii.html), вільний.

Інформаційні ресурси

1. Презентаційні матеріали.
2. Програмне забезпечення.
3. Інтернет-ресурси.

9. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання. Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання студентом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетенцій навчання.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, захисту лабораторних досліджень, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час

обговорення питань;

Критеріями оцінки є:

Усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки;
- охайність оформлення письмової роботи. Кількісне оцінювання

результатів навчання

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Студент на практичних заняттях одержує оцінки згідно національної системи: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», включаючи присутність, опитування та рівень виконання (захист) роботи. По закінченню змістового модуля лектор (провідний викладач) визначає рівень теоретичної підготовки студентів (проводить модульний контроль) та переводить оцінки, одержані студентом на семінарських і практичних заняттях у систему ECTS.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за змістові модулі складає 60 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Денна форма навчання					
Змістовий модуль 1 (15 балів) - поточний контроль - МКР	Змістовий модуль 2 (15 балів) - поточний контроль - МКР	Змістовий модуль 3 (15 балів) - поточний контроль - МКР	Змістовий модуль 4 (15 балів) - поточний контроль - МКР	40	100

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Вивчення дисципліни передбачає академічну доброчесність студента, вміння бути самостійним, незалежним, креативним при виконанні самостійних завдань.